

DETALUS PLANAS

Tema. Šatrijos Ragana. „Sename dvare“.

Tikslai:

- mokyti išsakyti asmeninę nuomonę ir ją argumentuoti;
- lavintis sakininės kalbos įgūdžius, dalyvaujant pokalbyje;
- ugdyti kūrybinius gebėjimus, mokantis charakterizuoti veikėjo išorę ir nuspėjant mintis;
- ugdyti dorinę sąmonę analizuojant kūrinio vertybių sistemą.

Pamokos tipas ir forma. Grožinio kūrinio analizės (pokalbis).

Metodai ir būdai: euristinis pokalbis, euristinė užduotis.

Mokymo priemonės (pagrindinės ir papildomos):

1. Daujotytė V., Tamošaitis R., Tūtlytė R., Viliūnas G. Literatūra XI-XII klasei, K., 2003, I dalis.

Literatūra:

1. Aktyvaus mokymosi metodai. V., 1998.
2. Daujotytė V. Šatrijos Raganos pasaulyje. – V., 1997.
3. Daujotytė V. Parašyta moterų. - V., 2001.
4. Literatūros teksto interpretacija. - V., 2000.
5. Ruseckienė L. Literatūros pedagogikos studijos. – V., 2001.

PAMOKOS SITUACIJA

Praeitą pamoką buvo įvadinė pamoka analizuojant Šatrijos Raganos kūrinį „Sename dvare“.

Šią pamoką bus gilinamas suvokimas tęsiant pradėtą analizę.

Po šios pamokos bus apibendrinimo pamoka.

Pamokos struktūra, metodai, laikas	Mokytojo veikla	Mokinio veikla
I. Įvadiniai darbai (5–6 min.)	Pamokos pradžioje trumpai pakartoja, apie ką buvo kalbėta praeitoje pamokoje, patikrina, kaip mokiniai atliko namų užduotį.	Keli mokiniai perskaito, kaip atsakė į namų darbų klausimus.
II teksto suvokimo gilinimas (analizė) (10 min.)	Mokytojas klausia: 1. Palyginkite Irutės ir mamatės sodelių rožes. Kuo jos skiriasi? Ką tai gali reikšti?	1. Irutės rožės : „Buvo juodu pilnu baltuojančių pumpurų, bet žiedo dar neradome nė vieno.“ , mamatės: „Ant visų baltavo gražūs, dideli žiedai švelniais lyg šilkai ir baltais lyg sniegas lapeliais , pačiame viduryje vos paraudusiai.“ Irutė maža – ir rožės dar neišsiskleidę, mamatė jauna – rožės pačiame žydėjime.

Euristinis pokalbis		
	2. Kaip į pasaulį žvelgia mamatė Marija? O kaip pasaulį mato ir suvokia Irutė?	2. Mamatė jį suvokia ir mato tokį, koks jis iš tikrųjų yra: negailestingas, žiaurus, pilnas mirties, bet ji jame ieško grožio, poetiškai sugeba jį pamatyti ir bando apie jį pasakyti sau ir vaikams. o Irutė dar nieko neanalizuoja, ji tik naiviai mato, kas vyksta, bet gilesnių išvadų nedaro.
	3. Kur pirmą kartą tekste atskleidžiama tėvelio ir mamatės nesantaika? Kas tai rodo? Dėl ko kyla konfliktas? Kokia mamatės pozicija iškilus nesantaikai? Kada pirmą kartą ji išdrįsta pasipriešinti vyrui?	3. (p. 295) Nesantaika kyla laukuose, kai mamatė pasiskubina palikti vyrą su vaikais ir pasiskubinti pas ligonį. Vyro priekaištas: „- Didelė nelaimė, vienu chamu mažiau ar daugiau. <...> Stebiuosi tik, kad taip mažai terūpi tau vaikai.“ Bet mamatė, pasijutus sodiečių būryje svetima, neatsikerta vyrui, tiesiog patyliukais jį palieka. Ji ne kovotoja.
Euristinė užduotis 10 min.	Skirsto klasę į keturias grupes: dvi iš jų renka citatas koks ryšys sieja Irutę ir mamatę, kitos dvi - koks Irutė ir tėvelį.	Galimos įvairios citatos ir įvairūs ryšio įvardijimai. (Esmė - mamatę ir Irutę sieja labai artimas dvasinis ryšys, o tėvelį Irutė myli, gerbia, bet ne taip kaip mamatę.)
Euristinis pokalbis (20 min.)	1. Kokie gyvenimo klausimai apysakoje paliečiami?	Žmogaus būties, transcendencijos, kas yra siela, kas yra mirtis, o kas gyvenimas, kas praeinamybė, kas yra tauta, kalba, kultūra, koks jų ryšys su atskiru žmogumi.
	2. Apie ką su savimi kalbasi mamatė „Mamatės užrašuose“?	Apie pareigas, meilę artimui, vaikams, atminimą, gailestį, gamtą, tėvynę, kalbą, grožį, auklėjimą.
	3. Kokią mamatę vaizduoja autorė (charakteris)? (Išrinkite keletą geriausiai atspindinčių citatų).	Galimos įvairios citatos, tik turi būti atskleisti pagrindiniai bruožai: atvira ir griežta sau (345 p.), taurios ir jautrios sielos, rūpestinga, užjaučianti likimo nuskriaustus, nelinkusi konfliktuoti ir t.t.
	4. Kada apysakoje susiduriama su mirtimi pirmą kartą?	4. (246 p.) Irutė skaito vaikų knygelę „Iš jaunos našlaitėlės atsiminimų“, kur aprašomas mergaitės našlaitėlės mamos mirtis. Tai pirmas skausmingas ir baisus susidūrimas su mirtimi.
	5. Kaip apie mirtį svarsto Irutė, kai miršta jos žaidimų draugė? Raskite ir pacituokite. Ar tai vaikiškas požiūris? Iš ko sprendžiate?	5. (339 p.) Irutė dar apie mirtį mąsto vaikiškai, jai dar daug kas nesuvokiama, bet Kazelė jau apie tai svarsto pasitelkusi katalikišką tikėjimą. dar vienas momentas - mamatė negali paaiškinti, kodėl Kazelė turėjo mirti.
	6. Kaip vaikams mamatė aiškina apie mirtį? O ar pati mamatė tiki tuo, ką sako vaikams? Įrodykite.	6. (p. 247-248) Moko, bet pati pamiršta: „-Juk sakei pati, mamate, kad mirtis veda mus į laimės šalį. / - Ak taip, Irusia, tiesa...“.
III	Namuose užduodama	(p. 421) apysakos pabaigoje: „<...> kažkas stipriai barškino į

Apibendrinimas ir namų darbų skyrimas (3 min.)	išsirinkti citatas, kurios padėtų atsakyti į klausimą „Kada apysakoje pajuntamas tikras mirties apsilankymas? Kas mirties išsigąsta? kodėl?“	langą.“. Pirmą kartą mirties išsigąsta mamatė. Ji pajunta, kad mirtis jau visai čia pat. Jos išpūdį sustiprina paukštelio įvaizdis.
V. Darbo rezultatų apibendrinimas ir vertinimas. (2 min.)	Neoficialus vertinimas – aktyviai dalyvavę mokiniai gauna pliusiukus, kurie bus susumuoti pamokų ciklo apie Šatrijos Raganą pabaigoje.	